Ч. 88. Чернівці, четвер дня 10. (22.) серпня 1895. Ричник XI.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Черниxівский Месия.

IV.

(Остаточна задача і цїль кацапів. Кацапи а Русини. Засліплене Русинів. Що робити?)

Що-ж тут робити? Зухвалість і цинїзм кацапів навіть в справах кождому Русинови найсьвятїйших повинні вже раз цїлковито нас протверезити і отворити нам очи на їх цїли і роботу. Ми мусимо перестати вже раз обдурювати себе самих думкою, що наші доморідні кацапи то нїчого иньшого як руска партия, котра хоче працювати для морального і материяльного піднесеня нашого народу, а лиш добирає до того иньших способів ніж народовці. Се все неправда. Хоч і як скривають кацапи свої остаточні цїли, хоч і як уміють вони підшивати ся руским патріотизмом, хоч і як їх гавкане на Поляків і на жидів нашим людям може подобати ся і здобуває собі у них популярність, то помимо того треба вже раз знати, що задача і цїль наших доморідних кацапів є, передусім зробити з нас Москалів, а в разї коли-б се не удавало ся — а воно і не удає ся, не дати двигнути ся нашому народови з морального і материяльного упадку, не допустити до того, щоб руский нарід тут в Австриї став поважним полїтичним і економічним чинником, спинити всякий єго розвій, бороздити всяку роботу, піддержувати всяке баламутство, — а все то на те, аби не дай Боже австрийска Русь не змігнила ся так, що могуча Росия мусїла-б з огляду на ню і з України здоймити пута, або щоб сильна австрийска Русь не звернула на себе очий України і не стала ся притягаючою силою для України. Сю цїль мають перед очима платні кацапи, вони за те і платні; неплатні вірять платним і роблять те саме. Проте треба з кацапами так поступати, як поступають вже від давна буковиньскі народовці: вони не узнають їх за Русинів, вони не дають їм мішати ся в рускі справи і таким ясним поставленєм питаня довели до того, що бодай народовці між собою згідні не так як народовці в Галичинї, де саме стосунок до кацапів одних і других дав початок до того, що народовці тепер розбиті тай в додатку ще й з собою ворогують на втїху ворога кацапа; таким ясним поставленєм питаня довели вони до того, що богато людий збаламучених кацапами, прозрівши їх крутанину, пристало назад до руского народу. Най нїкого се не застановляє, що наші доморідні кацапи є руского походженя. Адже Черкавскі, Зибликевичі і и. также руского походженя, а чи вони були Русинами? Яка-ж ріжниця між Черкавскими, Зибликевичами а Зубрицкими, Площаньскими і т. д? Одні Поляки, другі Москалї, а жаден з них не є Русином — вони ренеґати рускі. Ба ми маєм і таких людий, що хоть з походженя Русини, стали опісля Румунами, Мадярами, Нїмцями. Чому-ж ми тих не уважаємо за Русинів? Чому ми їх відцурали ся? Бо розум тому противить ся. Що-ж за розумня причина трактувати ренеґатів кацапів инакше як иньших руских ренеґатів? Одні хотїли, щоби ми стали Поляками, другі хочуть, щоб ми були Москалями. Коли-ж ми не хочемо бути Москалями, то і з кацапами мусимо так поступити, як поступили з тими ренеґатами, що пішли на сторону польску; ми не сьміємо уважати їх за Русинів, так як тамтих не уважали за Русинів; ми мусимо їх виключити із народної спільности, ми в жаднім разї не повинні позволити, аби вони мішали ся в наші рускі справи,

ПИТОМЕЦЬ.

Новеля

В. ЩУРАТА.

(Дальше.)

II.

Тимчасом в „бабинци“ відбували ся фамілїйні наради, в котрих брали участь всї крім о. Черміньского. Сего засудили in contumaciam на розмову з гостем.

— Десь тобі жартувати хоче ся; приїхав, то й поїде! — сердила ся панна Ореся на сестру за єї притик.

— Цить, Орисю! тихше, бо вчує.

— Най чує, овва! — і вона лопнула з цїлої сили дверми, виходячи до кухнї.

— Дай ти їй спокій нинї, Галю — озвала ся панна Юзя — вона така якась не своя тепер. Що ти їй сказала?

— Що-ж я їй сказала? нічогісїнько, Юзю! Пригадала їй лише той ніж по обідї, а вона вже й дверми лопає.

— Дай ти їй нинї спокій! — ще раз промовила панна Юзя.

Панни, річ ясна, були в тій хвили героями дня, хоч ролї їх потрохи й ріжнили ся межи собою. Підчас як старші віком доньки о. Черміньского були вже „comme il faut“ панни, одна панна Юзя оставала все ще неначе приватною пансіонїсткою в єго домі — вчила ся дечого з книжок, та більше з практики житя, як звичайно водить ся між паннами. Се положене робило єї зовсїм ще свобідною перед чужими людьми, особливо молодими. Вона ще не чула потреби й не потрібувала вязати ся чим-небудь, — могла в кождій хвили бути природна, як дитина. Подібно було і з Галею тепер. Панна Галя мала вже нареченого, Щербу, котрий саме з'їхав був до дому єї родичів на різдвяні сьвята. Впрочім вона і без того була все свобідна і природна. Давав їй в кождім товаристві свободу і певність себе живий темперамент і незвичайна розвага та проворність. Бистре око єї вміло доглянути в житю те, чого не добачували другі єї ровесницї; набутий в короткім часї досьвід доповнив єї сьвітогляд тим, чого не дала їй наука. Вона покінчила рік тому виділову школу в Яворові під надзором Василянок, однак вроджена цїкавість не позволила їй замкнути вже круг своїх відомостий. При кождій вільній хвили, при кождій нагоді вона богато читала. Все те разом — живе успособлене, обсервация житя, школа і власне образоване зробили єї певною себе і рішучою. Єї рішучість пробивала ся навіть в мові; кожде єї слово дзвенїло якось остро, хоч успособлене єї було лагідне і ласкаве. Найбільше звязана чула ся все єї сестра, панна Орися. Одно і те саме виховане, одна і та сама школа, одні і ті самі товариства, а яка величезна ріжниця! Хоч двома роками старша від сестри, вона була несьмілива і боязка як серна, все роздразнена, все спосібна сердити ся на всїх і на все, нервова. Вона з домашними навіть говорила, запинаючись на словах. Одно, що таки стояло в звязку є єї вдачею і сповивало якимсь чаром єї особу, була незрівнана майстерска гра на фортепянї. Вдаривши пальцями по клявішах, вона наче ставала не та, що була; переймаючись музикою, забувала на цїле товариство. І нераз рясні оплески та похвали, що сипали ся по адресу Бетовена або Ваґнера, належали ся їй. Починаючи чужою композициєю, вона й сама не стямилась, коли вдаряні єї пальцями клявіші озвали ся новими, незнаними аккордами, імпровізациєю. І по скінченій грі вона се лише знала. Може бути, що причиною єї нервового успособленя була по части й музика, а може ще в більшій мірі обставина, що єї молодша сестра мала більше щастя від неї, пестійки родичів, коло котрої всї ходили на пальцях як коло ляльки, на котру всї хухали як на полудневу оранжерійну цьвітку в зимі.

— А ти, Юлю, задоволений з гостя? — спитала панна Галя брата, що розхрістаний, без ковнїрика на шиї простер ся недбало на софі.

— Я? а чому-б нї? буде добра вечера. Чи ви вже що ладите?

— Ладимо, ладимо! — защебетала панна Юзя. — Ти єму добре придивила ся, Галю? Він брунет чи бльондин?

— Як облїзлий! А який несьмiливий! Я єго з торішного весїля вже знаю. Він від Наталї приїхав. В свого вуйка, в Помялові був.

— То в Помялові єго вуйко?

— Вуйко. Йди, як хочеш і подиви ся на него, Юзю. Він татка занудить. Коби лиш Щерба прийшов; може-б єго забавив.

промовляли в імени рускою народу, давали напрям нашій культурній роботі.

Европа знає вже і узнає Русинів за осібний нарід від Москалів. Австрийска конституция дозволяє кождому народови розвивати ся після вподоби. Най отже наші кацапи використують австрийску конституцию для себе, для свого московского народу, коли є тут який московский нарід в Австриї; най той московский нарід в Австриї плекає собі свою московску мову, свою московску народність, ми єму в тім не будемо мішати, але ніяким чином не дамо того робити на кошт руского народу, не дамо кацапскої мови і иньших кацапских ідеалів накидати рускому народови. Наколи-ж Русини уважають свою народність за осібну від московскої народности, то яким же чином можуть вони уважати кацапів за Русинів? Такі Русини, що помимо того уважають таки кацапів за Русинів, се певно не Русини, а такі-ж кацапи як і тамті. Такі виводи згідні здає ся з розумом, а коли-ж помимо того поступає дехто у нас в Галичині з кацапами инакше, то се є лиш доказом, що таке поступоване не згідне з розумом. Коли ми перестанемо в нашій роботі народній брати взгляд на кацапів, робити їм всякі уступки, задля них самі свої засади ногами доптати, тоді ми зможемо опорати ся дуже легко і з такими Курдидиками, зможемо опорати ся з всїма, що стоять нашому розвиткови на перешкоді; ми опораємо ся і з такими просьвітителями нашого народу, котрі замісць освіти отруту защіплюють в серце нашого народу, котрі баламутять і бунтують єго против єго рідної інтелїґенциї, против єго великих ґеніїв; оттоді то ми зможемо ще не одну „поличку" себ то не одного поличника дати тим, що в зухвалий спосіб сьміють нас зневажати. Така зухвалість противників, такий їх цинїзм лиш доти можливий, доки у нас морочать голови ріжними примиреніями і подібними теориями. Але-ж треба уже раз бути сьвідомим того, що кацапи се найгірший воріг нашого орґанїзму народного, він точить єго внутрі мов той рак, точить єго так, що богато не добачає рака, хоть бачить, що від якоїсь хороби орґанїзм розпадає ся; кацапи гірші вороги нїж всї внїшні противники, бо внїшних противників бачить ся і можна перед ними устеречи ся, а кацапів допускає ся до спільности народної, дозволяє ся їм завдавати трутину народному орґанїзмови, а коли орґанїзм від тої трутини вже гниє, ще й тоді не добачає ся їх роботи, а складає ся вину на кого иньшого, міжтим кацапи сьміють ся і роблять своє дальше. Доки ми кацапів уважати будемо за Русинів, доти наш орґанїзм народний буде такий слабий, як тепер, такий слабий, що від вітру паде.

Але що-ж? У нас люди такі ще засліплені, що не бачать того всего, не бачать, що самі кацапи всюди відгороджують ся хіньским муром від народовців, не допускають їх поміж себе, в свої товариства, а тепер перед виборами самі відрубно орґанїзують ся і т. д., не бачать того, що вони держачи ся самі для себе відрубно, втискають ся межи народовців, підюджують одних на других, терроризують, кидають кість незгоди і ненависти — а відтак із всего сьміють ся.

Отся наскрізь політична промова о. Курдидика се належита заплата тим, що вірять в примиренія; єї вага тим більша, що се промова перед виборами; вона показує ясно, що кацапи з народовцями замисляють; може вона нарештї отверезить народовців.

Допись „Буковини".

—o—

Зі Львова.

(Наука рускої мови в польских школах середних і виділових. Недостача руских шкіл більшеклясових і виділових женьских).

Завдяки нашим князям церкви, а неменьше й жертволюбности нашої суспільности діждались ми уже *руских женьских інститутів у Львові і в Перемишли.* Інститути сї вдоволяють пекучій потребі нашої суспільности і мають по змозї заступити для нас **недостаючі** нам доси рускі школи женьскі висшого типу. В попередній дописи зі Львова порушена була потреба перенесеня котрого з наших *женьских монастирів до Львова:* тогді-б можна подумати о основаню при сїм монастири рускої (поки-що приватної) *повної школи виділової женьскої,* подібно, як на пр. школи при монастирі львівских лат. Бенедиктинок. Надїємось, що чи сяк чи так *Є. Е. ВПреосьв. Митрополит* зволить увінчати свої дотеперішні сердечні заходи около нашого львівского дівочого інституту, що таку школу незадовго у Львові побачимо, а удїлене їй прав школи публичної (як їх мають у нас многі иньші приватні школи) не повинно також улягати сумнївови.

Є се справа пекуча і наглича. Тож само інститут перемиский поставить собі без сумнїву подібну мету. А за Львовом і Перемишлем підуть згодом і другі міста нашого краю. От саме тепер Поляки, дякуючи своїй енерґії і жертволюбности, оснували *приватну* ґімназию Тїшині.

Недостача руских женьских шкіл виділових давсь щораз більше чути, а рускі посли, рускі

На ті слова надійшла з кухнї пані Чермінська.

— Ага, Щерба! А де він? Може-б єго справдї закликати?

— Я піду! — озвала ся Ювя.

— Ти? Та він не в тїтки а в учителя.

— Нї, тепер в тїтки; я піду. А Орися де? В кухни?

— Нї, вона в сальонї; пійшла запрезентувати ся — сказала пані Чермінська. — Підиди-но ти, Галю, до спіжарнї. На маєш ключі. Я вже сама не знаю, що-б тут нинї на вечеру дати. Щербі хиба дамо в тім покою мясо; але що їм? мясо давати в пятницю не випадає.

— Ет! не журіть ся, мамцю!

Галя взяла ключі і пійшла до спіжарнї.

— То всьо байка, — озвав ся вкінци і Юлько, позїхаючи — але де ви єго спати положите?

— Правда, я й сама не знаю, — заклопотала ся пані Чермінська. — Хоч нї! маємо прецінь зелїзне ліжко; внесемо до сальону; буде спати з Щербою, — Щерба на софі. Менї нїчо не перешкаджало-б, коби лиш був завтра приїхав, не нинї, в саму пятницю. Може-б ти, Юлю, взяв на себе ковнїрик і краватку та пійшов до сальону. Негарно тобі ховати ся. Він вже питав за тобою.

— Він питав? Або він мене знає?

— Не знає, але в Помялові єму про тебе казали.

— То він тепер з Помялова їде до дому?

— Куди він їде, я не знаю, але ти, Юлю, вийди, — тоном просьби сказала пані Чермінська і пустила ся до сальону. В дверех вона зустріла ся з Ювею.

— Ти вже?

— Я вже й там була!

— Де там?

— В сальонї! Там є Орися.

— А Щерба?

— Вже прийшов; є там. Вони оба знають ся з Відня.

Пані Чермінська не чула остатних слів.

— А тїтка прийдуть? — спитала вона. — Ти їм казала, хто приїхав?

— Казала, що питомець якийсь, та вони не вірять, — кажуть, що їх дурю, але вбирають ся вже і прийдуть на вечеру.

Юя вискоком побігла до кухнї, до своєї подруги Галї, а пані Чермінська пійшла до гостя.

— Ви, пане Дубович, не блудили де по дорозї? Там така заверюха — заговорила вона.

— Нї, прошу панї добродїйки, сюди їдучи не блудив, а як буде назад, то ще не знаю, — відповів Дубович і перевів свій погляд з панї Чермінської на панну Орисю.

Орися почервонїла як півонія, однак пані Чермінська не зрозуміла дотепу і говорила дальше:

— Дивує мене, що вуйко пустив вас нинї з хати.

— Мене? мусів пустити. Я вже й так в него другий, нї, вже третий рік покутую зимою.

— А то як? третий рік?

— А так, прошу панї добродїйки. Лїтом дома сиджу, в Добрилівцї, а зимою в вуйка звичайно. Се вже третий рік, як я по теольоґії.

— Та-а-к! А перше, на теольоґії ви у Львові були?

— Нї, прошу, в Відни, — сказав, неначе-б чаром хотів повіяти на всїх, Дубович.

— Правда, правда, хтось нам вже казав, чи не ваш вуйко таки, що ви першим премінянтом скінчили ґімназию в Станїславові, — говорила пані Чермінська.

— В Коломиї, — поправив єї о. Чермінський.

О. Чермінський не з тих був, що то не мають голосу при жінцї. Нї, він був справдї господарем дому. Енерґічний і розсудний, поважаний своїми і сусїдами він о цїлу голову перевисшав пересїчних панотців навіть образованєм і начитаностию. В політичних народовских кругах числили всї на него, як на чотири аси. Дечим, як хоч би своєю поступовостию, рішучостю і згодою теориї з практикою, котра не позваляла єму лицемірити в політицї, він вирізнював ся між своїми сторонниками, та вони як раз тому респектували єго. Так само відносили ся до него й сусїди з противними політичними переконанями, москвофілї. Будучи з уродженя вже майстром до всего, він дуже добре розумів ся й на практичних штуках, на столярцї, архітектурі, пасїчництві і з часта своїм досьвідом і знанєм дїлив ся з сусїдами. Працею в парохії він з'єднав собі й селян. При тім всїм він був дуже скромний, не шукав почестий. Хотїла єго раз митрополича конзисторія деканом зробити — не згодив ся. — Я деканом? А менї се пощо? — сказав. Піп на парохії — свій пан, а декан — консисторський. Нї, я не хочу деканства і клопоту не хочу. — На тім і стало. Нинї о. Чермінський не бачив по просту інтересу в розмові з Дубовичем, а може не хотїв бачити і ромавляв лиш тому, щоб не показати ся перед гостем нечемним. Щерба так само не знав, що єму говорити. Він знав Дубовича дуже мало. Панна Орися відповідала лиш на питаня. Ситуацию ратувала одна пані Чермінська, поки не виручила єї Галя, котра в парі з Ювею війшла до сальону і сїла собі на табуреті коло фортепяна.

(Дальше буде.)

товариства і руска праса повинні-б всею силою займитись усуненєм сеї недостачі. У нас є вже кілька руских женьских шкіл *чотирокляcових*, а ті дівчата, що такі школи покінчили, — *не мають попросту де дальше ходити!* От на пр. у Львові ті, що скінчили взорову школу при женьскій семинариї, або школу Марк. Шашкевича. Що гірше: в тих женьских *польских* школах висшого типу, що доси є, *не вчать майже зовсім по руски*, хоть пляни наукові таку науку („другого язика краєвого") досить докладно нормують. Родичі руских дітий або нерозуміють діла, або мовчать, — се-ж звичайно люди біднійші і під вглядом народним слабше розвинені, а наші „міродайні круги" мабуть по звичаю ждуть, аж — їх правительство товкне: ану! упімніть же ся!!

Коли-ж пляни наукові шкіл 5-ти і 6-ти кляcових приписують науку „другого язика краєвого" (отже *руского*, бо руских шкіл *таких* доси нема!), то в плянї для шкіл *виділових* женьских читаємо дуже дивну „увагу": „Статут кождої школи виділової, ухвалений *Соймом краєвим*, рішає, чи другий язик краєвий має бути предметом науки". Отже як? Щоб учити руского, то треба аж рішеня Сойму? Пощо се застережене? Чей не на нашу користь, а се власне дивне. Не знаємо „статутів" дотеперішних виділових шкіл, але річию послів було (і є дальше) вглянути в се, доповнити відповідно дотеперішні статути, а „увагу" усунути.

Стан теперішний недогідний навіть для Поляків, взглядно — польских дівчат: в женьских семинариях є мова руска *обовязковим* предметом науки, тож само при матурі, ба — а деж мають ся її навчити ті учиниці, що йдуть до семинариї з шкіл виділових або учать ся приватно до матури?

В иньшій справі знов звернулось недавно наше львівске тов. педаґоґічне до Вис. Ради шкільної: в справі надобовязкової науки руской мови в польских ґімназиях у Львові. Чи тов. педаґоґічне дістало яку відповідь і чи зарядила що Рада шкільна — не знаємо. Належало-б оточити науку руского в польских ґімназиях деякою опікою, і не тілько може у Львові. Атже Поляки можуть бути урядниками в руских сторонах — а де-ж мають научитись по руски? Випадало-б може, щоб і в Кракові при одній ґімназиї, а може ще в Тарнові, учено хоть надобовязково, в чотирох відділах, руской мови, та що-б для сеї науки бу а норма, були бібліотеки для учеників і т. п. Там же, де наука руского є *„взглядно-обовязковою"*, не повинно-б ся її спихати між предмети надобовязкові, але урівноправнити, так як урівноправнено науку польского в руській ґімназиї у Львові, постарано ся о богату і добірну бібліотеку польских книжок і т. п.

Що-до порушеної в попередній кореспонденциї науки релиґії в ріжних школах спеціяльних (слуг, термінаторів, калік), то се справа важна. Іде тут о верстви бідніщі, що ними наша інтеліґенция таки замало займає ся. Може-б наші енерґічні оо. Василіяни заопікували ся сею справою?

Було-б може також добре, читати для молодіжи на екзортах сьв. письмо в *перекладі на мову народну*, особливо в школах людових. Лат. катехити читають польский переклад, і справді годі вимагати, що-б діти розуміли латиньску або нашу церковну мову, або внов що-б слухали не розуміючи.

У Львові переводять ся саме тепер великі реставрациї — та не нашої волоскої церкви, ні! але лат. домініканьского костела. Може-б сї панове, що до них се належить, зволили потрудитись до тутешної жидівскої синаґоґи, то може зрушить ся їх совість і подумають і про волоску церков. . .

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 21. серпня 1895. р.

Архикнязь Франц Фердинанд д'Есте, найстарший син арх. Кароля Людвика і пресумптивний наслідник престола, занедужав поважно на острий нежит легких, а лікарі веділи єму залишити всякі занятя, перевести довший час в повнім спокою в якімсь лагіднійшім кліматі та вповні виконувати приписане єму лїченє. Архикнязь, котрий повинїв функциї бриґадієра в Будієвичах, взяв відпустку на необмежений час і виїхав до кліматичної місцевости Мендельгоф коло Боцен в Тиролі. Віденьскі ґазети зачали доносити о прогульках архикняза по тамошних горах, але тепер урядово констатують, що о яких небудь прогульках при теперішнім стані здоровля архикняза не може бути й бесїди. Доходять вісти, що архикнязь поїде на осінь і зиму на Рівієру або до Сан Ремо, але і се поки що не єсть ще рішене.

Презенти на опорожнену парохію Коростів, львівскої архиепархії, одержав місцевий завідатель о. Ярослав Лучаковский; а на Судову Вишню, перемиской епархії, о. Василь Кондрицкий.

З гр. кат. львівскої архиепархії. Митрополича консистория розписала конкурс на принятє до духовної семинариї у Львові з речинцем до дня 20-го вересня с. р.

Конкурси. Росписані конкурси на посади надучителя в Берґометі над Серетом і учителїв в Медзї і Рускім Банилові, з викладовою мовою рускою, а яко предмет німецка і польска мова. Речинець до кінця вересня с. р.

Дирекция ц. к. семинариї учительскої в Самборі приймає на приготовляючий, І., ІІ., ІІІ. та IV. курс учительскої семинариї кандидатів; вступні іспити будуть відбувати ся і днях 29-го, 30-го і 31-го серпня межи годинами 9—12 зраня і 3—6 по полудни. Ученики приготовляючого курсу мають при виписї предложити: 1.) метрику уродженя на доказ, що укінчили 14-ий рік житя; 2.) сьвідоцтво доброго успіху в науках з III-ої або II-ої кляси ґімназияльної або реальної або з VI-ої кляси школи виділової; 3.) сьвідоцтво здоровля, виставлене приналежним лікарем повітовим; 4.) в разї перерви в науках сьвідоцтво моральности, виставлене приналежним урядом парохіяльним. Кандидати І-го, ІІ-го, ІІІ-го і IV-го року уч. семинариї, котрі побирали науку в заведеню, мають при виписї предложити лиш сьвідоцтво шкільне з 1895 р. і належито виповнений родовід в двох примірниках Від приватистів жадає ся всего, що виказане під 1—4.

Міжпарляментарні конференциї в Брукселї розпочали ся дня 13. с. м. Зі сторони бельґійского правительства повитали участників міністри Берлї і Несн. Австрию заступає бар. Піркет, Угорщину Маврикий Йокай, ґр. Альберт Апоні, Вестер, Насманді і Вереш. Зараз зпочатку прийшло до неприємних сцен, бо заступники семигородских Румунів запротестували против того, щоб в 1896 р. відбувала ся конференция в Будапешті. Правда, їх протест відкинено, але вже з сего видно, що той мир, під яким ті конференциї відбувають ся, є так сказати-б in usum Delphini. Жаданю, щоби держави покинули оруже і війну, мабуть нї один парлямент не вдоволить; недавно-ж тому впало анґлійске міністерство Росберіого в наслідок закидів, що Анґлія за слабо узброєна. Врешті резолюциї суть нїчим в порівнаню з рік-річною мирною роботою практичних мужів державних, котрій завдячуємо теперішні мирні відносини в Европі. Дальше стоїть в проґрамі конференциї охорона для чужинців. Ну, охорона потрібна лише в краях ворогів, а там без збрїї нїчого не вдієш. Прецінь нїхто з прихильників мира не буде сумнївати ся, що охорони для Европейців в Хінї, Сириї, Мароко не можна инакше осягнути, як лише панцирниками, канонами і вояками. Нїгде не можна право перепровадити без сили.

Степень докторів одержало на черновецкім університеті в році 1892/93 27 студентів. Між ними 2 одержали степень докторів богословія 22 — докторів прав, а 3 — докторів фільозофії. На всїх університетах Долитавщини одержало в тім році степень докторів 1289 осіб, а то: 16 степень докторів богословія. 556 — докторів прав, а 717 — медицини. Не маємо чого боятн ся, що за мало буде адвокатів і лікарів.

Продукция паперу на сьвіті, як подає статистика зібрана одною часописю анґлійскою — виказує тепер на цілій земли 3985 фабрик, де виробляє ся річно 7.904 міліонів лїбрів паперу. Половину того 3.900 міліонів лїбрів спотребовують друкарні на книжки і брошури, на часописи припадає 1600 міліонів лїбрів, а решта іде до иньшого ужитку. Зі всїх народів Англичанин спотребовує найбільше паперу, бо $11^1/_2$ лїбер річно на одну голову. По Анґлії іде Америка і з'ужитковує $10^1/_2$ лїбри на одну голову річно. Відтак Німеччина 8, Франция $7^1/_2$, Австрия вже лиш $3^1/_2$ лїбер пересічно на голову річно, вкінци Мексико 2 лїбри, а Іспания $1^1/_2$ лїбри. В Росиї не припадає на одну голову навіть $^1/_2$ лїбри.

Автомати з горячою водою. Вже від двох літ істнують в Парижи публичні автомати з горячою водою. Користь з сего показала ся така велика, що тепер їх число значно збільшено, а за примїром Парижа має піти Льондон. Ті водні автомати—то високі на 16 стіп стовпи, в котрих у середині є вода огрівана при помочи ґазу. Хто приступить до стовпа і вкине в призначений до того отвір гріш, то по півтора мінуті дістане огріту до 60 степ. Ц. воду. За 5 сантимів (наших 2 кр.) дає автомат 8 літрів горячої води. Цїна то дуже низька, бо лиш незначно перевисшає цїну ґазу, якого би треба ужити до огрітя 8 літрів води. Тепер єсть в Парижу 80 водних автоматів. Найбільшу виготу мають з того господині при праню, помиваню і т. пн. Автомати суть власностю приватних підприємців, Цїну на воду установив заряд міста.

Кілько викурюють на Буковинї? В році 1893 продано на Буковинї 1.549.400 штук циґарів австрийского виробу, 4184 штук ґазанна та 10.729.000 папіросів. Всї циґара разом важили 71 метр. сотнарів, а папіроси 127 метр. сотнарів. Тютюну розпродано 4464 метр. сотнарів. Доходу в роцї 1893 було 1.135.040 зр. З того припадає на кождого мешканця 1·72 зр. річно, — коли відрахувати женщини і діти — на кождого мужчину 3·53 зр. — сума досить показна!

Хитрі Японці. Один німецкий фабрикант флянель в Тірінґії описує такий факт. Перед кількома лїтами зайшло до его фабрики двох Японців і просили о роботу. Фабрикант приймив їх, вичив всего, що потреба і був з них дуже вдоволений, такі були з них спосібні робітники. По двох лїтах вернули Японцї до свого краю і від того часу фабрикант, котрий перше висилав дуже богато флянелї до Япана, не дістав звідтам нї одніселенького замовленя. Показало ся, що потульні, тихі і чемні Японці вивчили ся у него всього чого потрібували, вернули домів і заснували собі фабрики флянелї на німецкий лад. Однако спосіб виробу одного нового рода тонької флянелї якось уйшов увазї Японців. І ось одного дня дістає сей фабрикант лист з наклеєним на папері кузником тої нової флянелї і таке письмо: „Любий пане! Як я був в Европі, були ви для мене все такі добрі і тілько мене навчали, що я приїхавши до своєї вітчини заложив собі таку саму фабрику, як ви маєте, і виробляю флянелю. Дякую вам за се. Але отсеї флянелї, що приліплена до паперу, котрий вам посилаю, не умію ще робити. Будьте ласкаві і опишіть менї, як она робить ся, аби я міг її виробляти у своїй фабрицї". Очивидно, що Німець, дбаючи о свою власну кишеню, не зрадив Японцеви тайни свого виробу, але сей примір показує, який проворний нарід ті Японцї і як они скоро присвоюють собі всї користи науки та не дають ся чужим визискувати. Коби так у нас!

Спростоване. В 85-ім числї *Буковини* закрали ся у вступній статї „Черниківский Месия П." дві немилі помилки, котрі зміняють змисл. Іменно на другій сторонї в другій шпальті в 20-ім рядку згори має бути: „Навіть знаним випадкам в Снятинщинї не можна прида-

ватп"... (не в Снятинї), а на третій сторонї в першій шпальтї в 10-ім рядку згори має бути: „Наслідки такої роботи" (не наслїдники).

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини" добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Рекламация бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 21. серпня 1895.

	Львів.		Чернівці.	
Пшениця . .	від 7.—	до 8.80	від 6.75	до 7.25
Жито	„ 6.—	„ 6.25	„ 5.75	„ 6.—
Ячмінь . . .	„ .	„ 5.75	„ 5.75	„ 6.—
Овес	„ 6.—	„ 6.50	„ 5.50	„ 5.75
Ріпак	„ 9.25	„ 9.50	„ .—	„ .—
Горох	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Вика	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Льнянка . . .	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Біб	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Бобик . . .	„ 5.—	„ 5.40	„ .—	„ .—
Гречка . . .	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюшина черв.	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюшина біла	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюш. шведск.	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Кмин	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Аниж	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Кукуруза . .	„ .—	„ .—	„ 6.50	„ 7.—

Хміль —.— до —.— злр. за кільо у Львові, оковита за 10.000 літрів 14.25--14.75.

„ДНЇСТЕР"

товариство взаїмних обезпечень

у Львові,

улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесиї ц. к. мінїстерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Днїстер", опертий на засадї взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкід огневих під найприступнїйшими услівями і почислює можливо найнизші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де нема аґентів „Днїстра", принимають ся.

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвітї народнїй.

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Пігуляком.

Цїна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакциї »Буковини«.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улиця Академічна ч. 8,

продає слїдуючі книжки:

	зр.	кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповіданя	—	20
Михайло Старицкий. В темряві, драма	—	20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч., II. 50 кр., ч. III	—	80
— Книга казок, поезиї часть II. . . .	—	60
— Під хмарним небом, поезиї ч. I. . .	1	—
Тарас Шевченко. „Кобзар" 2 томи 4 50 зр., з пересилкою	5	—
— Кобзар для дїтий	—	20
Мих. Коцюбиньский. „Хо", оповідане	—	10
Левенко. Пани і люди, повість . . .	—	80
— Салдатский розрух	—	10
Герінґ-Герасимович. Що то є господарність	—	20
Осип Маковей. Поезиї	—	10
— „Оферма" — новеля	—	20
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	—	20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	—	35
— Без працї, оповідане	—	20
— Лис Микита Ґетого	—	50
— Украдене щасте, драма	—	30
Уманець і Спілка. Словар росийско-україньский ч. I. і II. по	2	50
І. Баштовий. Україньство на лїтерат. позвах з Московщиною	—	50
Ом. Партицкий. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	—	35
Вас. Ріленко. „Іфіґенія в Тавриї", драма	—	30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1	20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II.	1	20
Кирило Студиньский. Лірники, студия	—	20
— Пересторога	1	—
Василь Щурат. Пісня про Роляндa .	—	50
Леся Українка і Макс. Ставиньский. Книга пісень Г. Гейне . .	—	80
— На крилах пісень, збірник поезий .	—	60
Павло Граб. Збірник поезий ч. I. . .	—	20
— З чужого поля, переклади ч. I. . .	—	20
Др. Огоновский: Історія руської лїтератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр, а том I.	3	—
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1	50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. 1.	1	—
— Чорна Рада, повість	—	80
Іван Нечуй. Повістки і оповіданя . .	—	30
— Сьвітогляд україньского народа .	—	30
— Кайдашева сімя, повість	—	50
— Навіжена, повість	—	20
— Над чорним морем, повість	—	90
— Хмари, повість	1	50
— Причепа, повість	1	50
— Микола Джеря, повість	—	80
— Поміж ворогами	—	50
— Попались	—	10

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою"

в народній мові, великий, обїймаючий 640 сторін друку, найповнїйший зі всїх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерницї малої, в) з Повечерницї великої, г) з Утренї, д) Літурґія сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часї сьв. Літурґії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристиї. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часї великого посту. VI. Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородицї в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебен до пресьв. Богородицї. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недїльні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і иньші піснї церковні. XII.) Місяцослов цїлого року.

Сей молитвенник дістати можна **в канцелярии товариства „Просьвіта" і в книгарнї Ставропиґійскій і перепл. заведеню Мих. Спожарского** по таких цїнах:

	зр.	кр.
1) Молитвенник брошурований	— зр.	70 кр.
2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками	— „	90 „
3) оправлений цїлов полотно з золоченями і відтисками	1 „	10 „
4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів	1 „	30 „
5) оправлений на-пів в шкіру з золоченями і відтисками	1 „	10 „
6) оправлений цїло в шкіру з золоченями і відтисками	1 „	60 „
7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів	1 „	80 „

Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почти 20 кр.

Альбум заслужених Русинів.

Цїна 70 кр.

ЛЇТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСЇДА"

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„ІЛЮСТРОВАНУ БІБЛЇОТЕКУ"

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по 1 зл. **20** кр. за річник, а всї **9** разом за **9** зр.

З пересилкою почтовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумна істория для пересторогп і науки бідним і богатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присьвятив **Омелян Попович.** Книжка ся має **80** сторін і коштує **20** кр., почтою **25** кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічи в місяць по цїнї на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, улиця Академічна, ч. 8.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарнї Г. Чопа.